

minoră: complexitatea psihologică, proprie personajelor dostoevskiene, scapă uneori.

Cei doi actori principali, Nouria Nouri și Ioan Coman, detaliază relația conjugală cu etapele ei, de la simpatie la neînțelegere și ruptură afectivă; jocul pe sentiment și, mai rar, pe temperament, și trecerile în stări diferite care decurg din coexistența celor doi timpi ai povestirii nu lasă loc destul densității interpretative. Actorii au momentele lor de adevărat la rol care ar fi trebuit să fie mai intens puse în valoare.

Servitoarea *Lukeria* în interpretarea Otiliei Pătrașcu este elocventă ca martor

neputincios la dramă. *Căpităneasa* (Nuami Dinescu) este un reușit personaj episodic, contrapunct la gravitatea registrului interpretativ.

Este de apreciat calitatea textului ales și bucuria prilejuită de scenografie, care echilibrează în măsură prestația cam monocordă.

Teatrul „Toma Caragiu“ Ploiești (sala „Hanul cu Tei“, București) – Smerita de Fiodor Dostoievski. Adaptarea scenică și regia: Vasile Toma. Scenografia: Ștefan Caragiu. Muzica originală: Radu Captari. Cu: Nouria Nouri, Ioan Coman, Otilia Pătrașcu, Nuami Dinescu, Ion Radu Burlan. Data premierei: 12 iunie 2001.

Între realismul mărunt și transfigurare

Scenografia spectacolului cu piesa *Azilul de noapte* în regia lui Kincses Elemer dă primul semnal al unei lecturi actualizate a piesei: azilul ne amintește de canalele în care vitregiții sorții își târâsc zilele astăzi, mai mult decât de un azil de noapte rusesc de la începutul secolului XX. Și faptul că spectatorii iau loc pe scenă, aproape de personaje, fac parte din aceeași intenție de a împărtăși mai direct și pe cale emoțională experiențele umane de pe scenă.

Vedem pe scenă nenorocirile aduse de abrutizare. Încercările oamenilor de a-și trăi viața, așa mizeră cum este, sunt tragicomice: aspirația lor de a fi oameni recade în lupta măruntă pentru supraviețuire. Resimțim dilema de a fi om când nu există speranță. Efectul asupra spectatorului este că îl implică mai rapid,

atenuând însă unele diferențe în care stă vigoarea criticii sociale a piesei lui Gorki. Diferența dintre „vagabonzi” și „declasați”, între trăirea la întâmplare a vieții, și atingerea limitelor existenței din care *raisonneur*-ii lui Gorki extrag ideile despre viață.

Piesa lui Gorki înobilează personajele pentru că vede în dezmoșteniții sorții ipostaze ale umanității. Spectacolul de la Brașov se complace câteodată în jocul naturalist al evidenței faptelor, cu consecințe asupra interpretării actoricești. Sunt reușite personajele „rupte din viață” și interpretarea lor: *Kvașnia* (Virginia Iltă Marcu), *Kleșci* (Ioan Georgescu), *Nastia* (Ligia Stan), *Bubnov* (George Custură), cu o tipizare morală mai evidentă.

Personajele care poartă ideile despre viață: *Luka*–iertarea, *Satin*–demnitatea umană, *Baronul*–luciditatea, *Actorul*–memoria, nu se detașează destul de puternic de fundalul acțiunii. Actorii sunt buni, vorbim despre punerea lor în evidență în sensul de mai sus. Impresionantă alegerea lui Dan Săndulescu pentru *Luka*: un uriaș blând și plin de forță, cu darul pătrunderii sufletului, apariție slăbită

câteodată de latura rolului de „moș bun din poveste“ spre care este îndrumat. Istoria personajului *Satin* se citește bine în interpretarea lui Costachi Babii: conștiința zdruncinată de crimă, reclusiune mentală și elanuri spre lumină. Cu o mică rezervă la alunecarea în compunerea rolului spre un ușor cabotinism. Oricum, cheile de abordare a rolurilor *Luka* și *Satin* se remarcă. Andrei Ralea în rolul *Baronul* aduce un echilibru între detașare și implicare. Mircea Andreescu în rolul *Actorul*, pe linia lui *Satin* de personaj chinuit, este credibil prin radiografierea gestului și a replicii.

Personajele declanșatoare ale conflictului dramatic au o dinamică corectă. Dar dacă Viorica Geantă Chelbea dă dovadă de maturitate interpretativă în rolul *Vasilissa*, Gabriel Pintilei în rolul *Vaska Pepel* și Lorena Ciubotaru în rolul

Natașa mai pot încă să-și interiorizeze personajele.

Relațiile dintre partenerii de joc sunt viabile; personajele de plan doi se integrează atmosferei din scenă. În ansamblul lui, spectacolul ajunge la miezul uman al piesei lui Gorki pe calea clasică a unui realism scenic destul de convingător, dar lipsit de anvergura ideilor.

Teatrul „Sică Alexandrescu“ din Brașov – Azilul de noapte de Maxim Gorki. Traducerea: Emma Beniuc. Regia: Kincses Elemer. Scenografia: Labancz Klara. Ilustrația muzicală: Kincses Elemer. Distribuția: Dan Săndulescu, Costache Babii, Andrei Ralea, Mircea Andreescu, Viorica Geantă Chelbea, Gabriel Pintilei, Lorena Ciubotaru, George Custură, Ligia Stan, Ioan Georgescu, Gabriel Săndulescu, Oana Pavalache, Virginia Itta Marcu, Radu Negoescu, Dan Cogălniceanu, Marius Cordoș, Relu Sirițeanu. Data premierei: 20 aprilie 2001.

Lorena CIUBOTARU,
Dan SĂNDULESCU și
Gabriel PINTILEI

Foto:
Stelian Grojdan